

Hà Nội, ngày 21 tháng 03 năm 2014

BÁO CÁO

**Về tình hình thực hiện Chỉ thị 1737/CT-TTg về
"tăng cường công tác bảo hộ quyền và lợi ích chính đáng của công dân
Việt Nam di cư ra nước ngoài trong tình hình hiện nay"**

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ

Thực hiện Chỉ thị 1737/CT-TTg ngày 20/9/2010 của Thủ tướng Chính phủ về "tăng cường công tác bảo hộ quyền và lợi ích chính đáng của công dân Việt Nam di cư ra nước ngoài trong tình hình hiện nay" (sau đây viết tắt là Chỉ thị 1737/CT-TTg), trên cơ sở báo cáo của 56 Bộ, ngành, địa phương và qua thực tiễn công tác quản lý hoạt động di cư của công dân ta ra nước ngoài trong năm 2013, Bộ Ngoại giao xin báo cáo như sau:

I. Tình hình chung

Do ảnh hưởng của khủng hoảng kinh tế toàn cầu, nhiều thị trường lao động truyền thống của Việt Nam như Hàn Quốc, Nhật Bản, Đài Loan... bị xiết chặt, tình trạng công dân Việt Nam xuất cảnh tự phát ra nước ngoài tìm việc làm diễn ra khá phổ biến và phát sinh nhiều vấn đề phức tạp như người lao động không được bảo vệ quyền lợi, bị bóc lột, bị xâm hại, bị buôn bán... Đặc biệt số lao động tự phát sang các nước láng giềng lao động trái phép ngày càng tăng, nhiều đối tượng tham gia vào các hoạt động bị cấm như khai thác lâm thổ sản, trầm hương, săn bắt động vật quý hiếm...

Các đường dây đưa người di cư trái phép tiếp tục lợi dụng tình hình kinh tế đang khó khăn để lừa gạt người dân với những viễn cảnh về mức thu nhập cao, việc làm tốt, cơ hội định cư ... để dụ dỗ, lừa đảo những người thiếu hiểu biết di cư trái phép ra nước ngoài. Nhiều công dân Việt Nam bị các đường dây môi giới đưa ra nước ngoài lao động nhưng thực chất là lừa đảo để lấy tiền, rồi bỏ mặc, hoặc bị buôn bán, sang nhượng sau khi tới nước ngoài đã gây những hậu quả nghiêm trọng. Đáng chú ý là hiện tượng công dân Việt Nam đến Ô-xtrây-li-a trái phép bằng thuyền đầu năm 2013 đã gây lo ngại cho cộng đồng quốc tế về làn sóng di cư mới trong khu vực.

Vấn đề công dân ta lao động trái phép bị chính quyền nước ngoài bắt giữ, trục xuất đã đặt ra thách thức lớn cho công tác bảo hộ công dân ta.

II. Tình hình thực hiện Chỉ thị

1. Việc phổ biến, quán triệt Chỉ thị

Năm 2013, các Bộ, ngành và địa phương tiếp tục tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến tinh thần Chỉ thị 1737/CT-TTg thông qua nhiều hình thức như: tập huấn cho cán bộ, tuyên truyền viên; tổ chức hội thi tìm hiểu pháp luật, biên soạn sổ tay pháp luật, tổ chức sinh hoạt cộng đồng; phát chiếu các chương trình báo hình, báo tiếng và các báo điện tử ... để cung cấp những thông tin về di cư an toàn cho những người có nhu cầu di cư ra nước ngoài; nâng cao hiểu biết về quyền và nghĩa vụ của người di cư nhằm giảm thiểu rủi ro người di cư dễ gặp phải trong quá trình di cư.

2. Kết quả thực hiện Chỉ thị

2.1 Năm 2013, các cơ quan chức năng đã tiếp tục **thể chế hóa** văn bản pháp luật, cải cách và đơn giản hóa thủ tục hành chính nhằm bảo đảm quyền lợi của người Việt Nam di cư ra nước ngoài, bao gồm:

- Nghị định 95/NĐ-CP ngày 22/8/2013 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực lao động, bảo hiểm xã hội và đưa người lao động Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng.

- Nghị định 24/2013/NĐ-CP ngày 28/3/2013 của Chính phủ quy định chi tiết và Thông tư 22/2013/TT-BTP ngày 31/12/2013 của Bộ Tư pháp hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Hôn nhân và gia đình về quan hệ hôn nhân và gia đình có yếu tố nước ngoài.

- Quyết định 05/2013/QĐ-TTg ngày 15/1/2013 của Thủ tướng Chính phủ về việc công dân Việt Nam ra nước ngoài học tập nhằm tạo cơ sở cho việc quản lý và bảo vệ quyền và lợi ích của công dân Việt Nam học tập và nghiên cứu tại nước ngoài.

- Quyết định 1465/QĐ-TTg ngày 21/8/2013 của Thủ tướng Chính phủ về việc thực hiện thí điểm ký quỹ đối với người lao động đi làm việc ở Hàn Quốc.

- Quyết định 58/2012/QĐ-TTg ngày 24/12/2012 của Thủ tướng Chính phủ về việc sử dụng và quản lý hộ chiếu ngoại giao, hộ chiếu công vụ và Quyết định 1318/QĐ-BNG ngày 27/5/2013 của Bộ trưởng Bộ Ngoại giao về việc quản lý hộ chiếu ngoại giao, hộ chiếu công vụ của Bộ Ngoại giao và hướng dẫn các Bộ, ngành, địa phương xây dựng quy định quản lý hộ chiếu ngoại giao, hộ chiếu công vụ.

- Thông tư liên tịch số 08/2013/TTLT/BCA-BNG ngày 20/8/2013 của Bộ Công an và Bộ Ngoại giao sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư liên tịch số 08/2009/TTLT/BCA-BNG hướng dẫn việc cấp hộ chiếu phổ thông và giấy thông hành cho công dân Việt Nam ở nước ngoài.

- Thông tư liên tịch số 05/2013/TTLT/BTP-BNG-BCA ngày 31/01/2013 của Bộ Tư pháp, Bộ Ngoại giao và Bộ Công an hướng dẫn thi hành Nghị định số 78/2009/NĐ-CP ngày 22/09/2009 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Quốc tịch Việt Nam.

- Thông tư liên tịch số 134/2013/TTLT/BTC-BLĐTBXH ngày 25/9/2013 của Bộ Tài chính và Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội hướng dẫn nội dung mức chi cho công tác hỗ trợ nạn nhân mua bán người.

- Thông tư số 22/2013/TT-BLĐTBXH ngày 15/10/2013 của Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội quy định mẫu và nội dung của Hợp đồng cung ứng lao động và Hợp đồng đưa người lao động đi làm việc ở nước ngoài.

2.2 Công tác bảo hộ quyền và lợi ích hợp pháp của công dân Việt Nam ở nước ngoài. (Bộ Ngoại giao đã có báo cáo số 217/BC-BNG-LS-m ngày 17/02/2014).

Trong năm qua, Bộ Ngoại giao đã phối hợp chặt chẽ với các Bộ, ngành liên quan tăng cường công tác nắm tình hình, đánh giá các diễn biến chính trị, kinh tế có ảnh hưởng đến hoạt động di cư và phối hợp bảo vệ quyền và lợi ích của công dân ta ở nước ngoài một cách chủ động, kịp thời và hiệu quả.

Bộ Ngoại giao đã phối hợp với Bộ, ngành liên quan tiến hành giúp đỡ, hỗ trợ hàng nghìn công dân Việt Nam cư trú, lao động trái phép hoặc gặp hoạn nạn ở nước ngoài; sử dụng hiệu quả Quỹ Bảo hộ Công dân và thông qua các Cơ quan đại diện Việt Nam ở nước ngoài đến thăm hỏi, động viên, hỗ trợ công dân ta bị phía nước ngoài bắt giữ hoặc đang gặp khó khăn ở nước ngoài. Bộ Ngoại giao cũng đã thành lập đường dây nóng bảo hộ công dân 24/24h nhằm hỗ trợ nhanh chóng và bảo vệ quyền và lợi ích của công dân của ta ở nước ngoài.

Các cơ quan chức năng tiếp tục nỗ lực đấu tranh với các hình thức tội phạm đa quốc gia để đẩy mạnh công tác quản lý xuất nhập cảnh, nâng cao nhận thức của người dân với tội phạm buôn bán người, di cư trái phép và hỗ trợ tái hòa nhập cho nạn nhân. Trong báo cáo thường niên của Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ về tình hình buôn bán người trên thế giới, phía Hoa Kỳ đã hai năm liên tiếp (năm 2012 và 2013) xếp ta vào nhóm các nước hạng (2), nâng mức từ hạng (2-) vào năm 2011. Kết quả này phản ánh thành công của ta trong việc đấu tranh quyết liệt và hiệu quả chống các tội phạm đa quốc gia (trong đó có buôn bán người và di cư trái phép).

2.3 Hợp tác quốc tế

Bộ Ngoại giao và các Bộ, ngành liên quan đã chủ động, tích cực tham gia các diễn đàn quốc tế và khu vực trong lĩnh vực quản lý di cư nhằm tăng cường hợp tác với các nước trong việc tạo môi trường an toàn và trật tự cho việc thúc đẩy di cư hợp pháp, đấu tranh ngăn chặn di cư trái phép và tăng cường bảo vệ quyền và lợi ích của người di cư, cụ thể như Diễn đàn toàn cầu về di cư và phát triển (GFMD), Đối thoại cấp cao Liên hợp quốc lần thứ 2 về Di cư và Phát triển

(HLD), Đối thoại di cư Á- Âu, Tuyên bố ASEAN về di cư lao động, Tiến trình Ba-li về phòng chống di cư trái phép, buôn bán người và tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia liên quan...

Chính phủ Việt Nam và Lào đã ký Thỏa thuận về việc giải quyết vấn đề di cư tự do và kết hôn không giá thú trong vùng biên giới nhằm tạo cơ sở pháp lý để hai nước hợp tác giải quyết triệt để vấn đề di cư tự do và kết hôn không giá thú đã tồn tại từ lâu ở khu vực biên giới hai nước, đồng thời góp phần ổn định an ninh vùng biên, tạo điều kiện cho hợp tác phát triển lâu dài bền vững.

Bộ Ngoại giao cùng các Bộ, ngành hữu quan đã phối hợp với Ủy ban về người Phi-líp-pin hải ngoại và Trung tâm quốc tế về Phát triển chính sách di cư (ICMPD) tổ chức thành công Hội nghị quốc tế *“Tăng cường hợp tác khu vực và nỗ lực trong việc ngăn ngừa di cư trái phép và bảo vệ quyền của người di cư”* với sự tham dự của các nước Đông Nam Á và Liên minh Châu Âu, các tổ chức như IOM, ILO và UNHCR.

III. Đánh giá chung

1. Ưu điểm

Công tác thực hiện Chỉ thị 1737/CT-TTg đã đưa kiến thức tới người dân về chủ trương của Đảng và Nhà nước trong công tác bảo hộ quyền và lợi ích của công dân Việt Nam di cư ra nước ngoài, đồng thời nâng cao ý thức, trách nhiệm của công dân tại nước đến trong việc chấp hành pháp luật, kỷ luật lao động mà vẫn đảm bảo được hưởng các quyền và lợi ích chính đáng của họ. Các cơ quan chức năng trong và ngoài nước tích cực phối hợp xử lý, phản ứng nhanh nhạy với các vụ việc đột xuất để đảm bảo thực hiện tốt công tác hỗ trợ công dân, kiều bào ta ở nước

Năm 2013, ta đã tranh thủ được nhiều hỗ trợ quốc tế trong việc đẩy cao vị thế và quảng bá về công tác thực hiện bảo vệ quyền và lợi ích của công dân ta khi di cư ra nước ngoài trong bối cảnh tình hình hội nhập quốc tế thông qua các diễn đàn khu vực và quốc tế.

2. Hạn chế

- Công tác tuyên truyền được đẩy mạnh tại nhiều địa phương, tuy nhiên đối với một số đối tượng việc tiếp cận kiến thức còn gặp nhiều khó khăn do thiếu hiểu biết, khó khăn về địa lý hoặc nhiều nguyên nhân khác.

- Công tác tổ chức đào tạo, bồi dưỡng kiến thức cho lao động Việt Nam trước khi đưa tới các thị trường lao động vẫn còn nhiều yếu kém. Ý thức tổ chức và lao động của một số đối tượng lao động khi tới nước nhận còn chưa cao, hoặc vi phạm pháp luật, phá hợp đồng lao động đã làm giảm uy tín của lao động Việt Nam và cũng ảnh hưởng tới nhu cầu lao động đối với lao động Việt Nam.

- Nhiều địa phương còn thể hiện lúng túng và thiếu trang bị về mặt kiến thức luật pháp về các vấn đề có yếu tố nước ngoài như kết hôn với người nước

ngoài, nuôi con nuôi có yếu tố nước ngoài, quy định xuất nhập cảnh, các thông tư và văn bản dưới luật ban hành có liên quan tới di cư ra nước ngoài của công dân ta.

- Đối với các cơ quan chức năng, việc gửi báo cáo thực hiện Chỉ thị 1737/CT-TTg tới Bộ Ngoại giao vẫn còn chậm, không đúng thời hạn yêu cầu làm chậm tiến độ báo cáo Thủ tướng Chính phủ. Trong số các báo cáo gửi về Bộ Ngoại giao, còn nhiều đơn vị báo cáo sơ sài. Cho tới nay, Bộ Ngoại giao mới nhận được 56/69 báo cáo của các Bộ, ngành và địa phương.

IV. Kiến nghị

Việc bảo vệ quyền và lợi ích chính đáng của công dân Việt Nam di cư ra nước ngoài trong tình hình hiện nay là vô cùng cần thiết và sẽ tiếp tục gặp nhiều thách thức do những vấn đề hội nhập, các hình thức tội phạm ngày càng tinh vi, hoặc nhiều lý do khách quan khác. Do đó, Bộ Ngoại giao kiến nghị:

- Các Bộ, ngành và địa phương tiếp tục đẩy mạnh và đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền, phổ biến kiến thức tới đông đảo tầng lớp nhân dân; bồi dưỡng, nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ về các vấn đề liên quan tới di cư quốc tế, bảo hộ công dân; tích cực, chủ động tranh thủ ủng hộ quốc tế trong việc bảo vệ và đấu tranh vì quyền lợi của công dân.

- Các Cơ quan liên quan đẩy mạnh công tác quản lý dòng di cư lao động và bảo hộ công dân từ khâu hoạch định chính sách, khai thác thị trường lao động tới toàn bộ quá trình đưa lao động đi xuất khẩu và các công tác phòng ngừa, ngăn chặn các loại tội phạm liên quan tới lĩnh vực di cư; chủ động, phối hợp trao đổi thông tin giữa các cơ quan chức năng trong và ngoài nước, đảm bảo tốt công tác bảo hộ công dân và phát huy tiềm năng của di cư cho mục đích phát triển của đất nước.

- Các Bộ, ngành và địa phương nâng cao chất lượng báo cáo tình hình thực hiện Chỉ thị 1737/CT-TTg và định kỳ gửi về Bộ Ngoại giao đúng thời hạn (trước ngày 30 tháng 11 hàng năm).

Bộ Ngoại giao kính báo cáo Thủ tướng Chính phủ cho ý kiến chỉ đạo. *Ng*

KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG

Nơi nhận:

- Thủ tướng Chính phủ;
- Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Phạm Bình Minh;
- Văn phòng Chính phủ;
- Văn phòng Quốc hội;
- Các Bộ: Công an, Quốc phòng, LĐ-TB-XH, Tư pháp, GDĐT, KH-ĐT, Tài chính, Ngân hàng;
- UBND các tỉnh, thành phố.
- Các đ/c Thứ trưởng;
- Lưu: HC, LS.

Nguyễn Phương Nga

**ỦY BAN NHÂN DÂN
TỈNH BÌNH ĐỊNH**

Số: 494/SY-UBND

Nơi nhận:

- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Sở Ngoại vụ;
- CVP, K8;
- Lưu: VT (07b)

SAO Y BẢN CHÍNH

Bình Định, ngày 31 tháng 3 năm 2014

**TL. CHỦ TỊCH
KT. CHÁNH VĂN PHÒNG
PHÓ VĂN PHÒNG**

Nguyễn Thái Bình

